

PEDAGÓGUSSZAKMAI KÖZÖSSÉGEK A FACEBOOKON – AZ ONLINE OKTATÁS ELŐTT ÉS UTÁN

T-14

Aknai Dóra Orsolya

IKT MasterMinds Kutatócsoport

Kulcsszavak: pedagógusszakmai csoportok; online oktatás; Facebook

Az online oktatás során ugrásszerűen megnőtt a közösségi oldalak szerepe a pedagógusok szempontjából (Monostori, 2021; Nelimarkka et al., 2021), köszönhetően a pandémia által előidézett veszélyhelyzet alatt az iskolák világát is érintő intézkedéseknek. Ennek következtében az oktatás gyors „digitalizálódása” valamelyest enyhítette a szakadékot a „hálózatosodott” és a többi pedagógus között. Az elmúlt pár évben több olyan tanulmány is megjelent, amely az online közösségekkel, a pedagógusok közösségi oldalakon történő szakmai tevékenységével foglalkozik (Aknai & Fehér, 2018, 2019; Al-Jarf, 2021; Michniuk, 2021).

Jelen kutatásunk a Facebookon működő online pedagógusszakmai csoportok működésének egyes jellemzőit vizsgálta. Kutatásunk célja annak feltárása, milyen szerepet töltenek be ezek a csoportok a pedagógusok szakmai együttműködésében (hogyan jönnek létre, kik a résztvevői, mi jellemzi a csoportok interakcióit, aktivitását stb.). Az összefüggések vizsgálata a közös tudásmegosztással, tudásépítéssel kapcsolatos attitűd mellett az online térben zajló közösséghez tartozást jellemző attitűdökre is kiterjedt. Hipotézisünk szerint a pedagógusok online aktivitása növekvő tendenciát mutat – elsősorban az online oktatás bevezetésének következményeként.

A kutatás első szakaszában online kérdőíves felmérést végeztünk. A kutatási kérdőív a Google Forms segítségével készült, amelyre a válaszadás önkéntes, anonim módon történt. Kérdőívünk az 5 demográfiai kérdés mellett, 11 szakmai csoportokkal kapcsolatos kérdést, továbbá 11 attitűddel kapcsolatos, Likert-skálás kérdést, és 6 egyéb kérdést tartalmazott. Az adatfelvétel 2022 januárjában zajlott, a kérdőívet 332 fő töltötte ki, (92,5% nő), a kitöltők átlagéletkora 49,7 év volt.

A kutatás eddigi eredményei alapján megállapíthatjuk, hogy az online oktatás során a pedagógusok jelenléte a Facebookon mind személyes, mind szakmai célból jelentősen megnőtt. Ugyanakkor a pedagógusok szakmai csoportjainak részletesebb elemzése azt igazolja, hogy az igazán aktív tevékenységet folytatók száma még mindig alacsony (a naponta vagy hetente posztolók száma alig 12%).

Kutatásunk legfontosabb megállapításai szerint a válaszadók 43%-a úgy gondolja, ismeretei, tudása gyarapításához hozzájárulnak a szakmai csoportok. A csoportok működése szempontjából az inaktív tagok száma továbbra is nagyon magas (posztolás szempontjából 85% fölötti, legalább heti hozzászólás szempontjából mintegy 80%). Az ő szerepük a csoport és a közösség számára elhanyagolhatónak tekinthető, a közös tudásépítésben egyáltalán nem (vagy nagyon kevésbé) vesznek részt. A csoportokban legaktívabb tevékenységet folytatók 40 év fölöttiek (89%), fiatalabbakat csak kis létszámban, alacsony aktivitással találunk.

Friss kutatásunk részletes eredményeit és azok elemzését előadásunkban kívánjuk bemutatni, a 2022-es és a 2017-es kutatás eredményeinek részletes összehasonlítása alapján.